

15715
14 05 16

РЕЦЕНЗИЯ

от капитан I ранг професор д.н. Янцислав Вълчев Янакиев,
директор на Института за перспективни изследвания за отбраната на
Военна академия „Г. С. Раковски“

на научните трудове на доцент д.н. Кирил Николов Колев,
представени по конкурса за заемане на академична длъжност „професор“
в област на висше образование “Сигурност и отбрана”, професионално
направление “Национална сигурност” и учебни дисциплини “Морска
сигурност и безопасност” и “Фирмено разузнаване”,
обявен в Държавен вестник бр. 5 от 20.01.2015г.

I. Публикации на кандидата, приети за оценка и рецензиране

В конкурса за заемане на академичната длъжност „професор” участва един кандидат – доцент д.н. Кирил Николов Колев. Той е представил за рецензиране 26 публикации (1 монография с обем 240 стр., 1 студия с обем 65 стр., 3 статии в научни списания с общ обем 48 стр., 18 доклада, публикувани в сборници от научни конференции с общ обем 169 стр. и 3 учебника с общ обем 568 стр.) Общият обем на всички представени за рецензиране публикации възлиза на 1223 страници.

Представените за рецензия публикации *не преповтарят трудовете на кандидата в конкурса*, представени за придобиване на научната и образователна степен „доктор, „научната степен „доктор на науките” и академичната длъжност „доцент”. Представените за рецензиране научни трудове са от периода 2008 – 2015 г.

От представената за рецензиране научна продукция 2 публикации (учебници) са на английски, а останалите – на български език.

Приемам за рецензиране всички 26 представени публикации на кандидата в конкурса.

II. Обща характеристика на научноизследователската и научноприложната дейност на кандидата в конкурса

Анализът на научните публикации, които доцент д.н. Кирил Колев е представил за рецензиране, показва сериозен, задълбочен и дългогодишен

интерес в няколко области на висшето образование и съответните професионални направления.

На първо място бих поставил неговите трудове в област "Сигурност и отбрана", професионално направление "Национална сигурност". Тук могат да се открият публикациите на автора, които изследват такива важни въпроси като защитата на пристанищата и военноморските бази, противодействие на пиратската активност и тероризма, предизвикателствата пред националната сигурност на Република България, свързани с реализацията на нефтопровода "Бургас – Александруполис", гарантиране сигурността на офшорни нефто и газодобивни съоръжения, разработване на ситуационни сценарии за вероятни заплахи и управление на морската сигурност.

На второ място бих посочил трудовете на кандидата в конкурса в професионално направление "Военно дело". Тук заслужават внимание изследванията на доц. Колев по въпросите на тенденциите в развитието на военноморските сили на страните от Черноморския регион в условията на асиметрични заплахи. Той детайлно анализира тенденциите в развитието на патрулните и противоминните кораби, на подводниците, на ракетните катери и противокорабните ракетни комплекси. Освен това кандидатът прави задълбочен анализ и оценка на риска при управление на формирания от въоръжени сили.

Третата група трудове на доцент д.н. Кирил Колев са в област на висшето образование "Социални, стопански и правни науки", Професионално направление "Администрация и управление". Тук заслужава внимание разработката на кандидата по въпросите на основните концепции и способите за реализация на фирменото разузнаване.

Специално внимание сред представените за рецензия трудове заслужава монографията „Управление на морската сигурност“, СТЕНО, Варна, 2015 г. С този труд авторът си поставя за цел да създаде цялостна концептуална рамка за определяне, поддържане и усъвършенстване на процеса на управление на сигурността в морския транспорт. Това е новаторско по характера си изследване, в което се отчитат международния и национален опит в управлението на морската сигурност. Безспорен принос на труда е задълбоченият анализ на средата на сигурност в морския транспорт, който разкрива специфичните заплахи, обектите на въздействие, взаимоотношенията между различните участници в процеса на гарантиране на сигурността на море и възможните негативни резултати.

На тази основа авторът определя съответствието между наличните и необходимите способности за предотвратяване на очакваните негативни последици. Не следващо място, този монографичен труд е полезен и с анализа на методите за изучаване на средата на сигурност и процесите на реализация на заплахите и управление на сигурността в морския транспорт. Накрая, интерес представлява и анализа на моделите на

управление на сигурността с цел определяне на условията за тяхното практическо използване в морския транспорт.

III. Оценка на педагогическата подготовка и научнопреподавателската дейност на кандидата

Доцент д.н. Кирил Колев има много добра педагогическа подготовка и развива многостранна научнопреподавателската дейност. Свидетелство за това е фактът, че той има повече от 20 години стаж като преподавател – от асистент до доцент във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. През този период кандидатът в конкурса разработва учебно-планова документация и води занятия по редица дисциплини като „Организация на корабната служба и методика на бойната подготовка“, „Тактика на ВМС“, „Щабни процедури“, „Стандартизация и оперативна съвместимост“, „Защита на морската критична инфраструктура“, „Фирмено разузнаване“; „Информационна сигурност“ и „Основи на морската сигурност и безопасност“.

Съществен принос за провеждането на качествено образование по преподаваните дисциплини са разработените от кандидата в конкурса 5 учебника, 3 от които са включени в списъка на предложените трудове за рецензиране. Това са „Организация на корабната служба“, СТЕНО, Варна, 2010 г., „Competitive Intelligence“, E-LITERA SOFT, Varna, 2014, Management of Maritime Security, STENO Publishing House, Varna, 2014, „Основи на организацията и методиката на бойната подготовка във ВМС, ВИ, София. 2000 г. и „Въоръжени сили на страните от Черноморския басейн и схващания за тяхното използване, ВИ, София, 2003 г.

Важно е да се подчертае, че двата учебника, които са публикувани на английски език са ценен източник на информация при провеждане на чуждоезиковото обучение по дисциплините „Фирмено разузнаване“ и „Морска сигурност и безопасност“ със студентите от специалността „Мениджмънт на водния транспорт“ и „Информационни и комуникационни технологии“ във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

IV. Основни научни и научноприложни приноси в представените публикации на кандидата в конкурса

Анализът на представените за рецензиране научните трудове на доцент д.н. Кирил Колев дава възможност да очертаят няколко групи приноси.

На първо място бих поставил приносите, които могат да се класифицират като новост за науката. Това е направеното цялостно мащабно проучване на политиките, организацията и процедурите за управление на морската сигурност. Подходът в изследването е мултидисциплинарен и се основава на солидна теоретична база. На тази основа е предложена *собствена теория за управление на риска при гарантиране сигурността на море.* Класифицирани са заплахите за

морската сигурност. Обоснована е необходимостта от усъвършенстване на взаимодействието между военноморските сили и правоохранителните органи за защита на търговското корабоплаване и възпрепятстване на незаконните дейности в морските пространства, както и за подготовката на персонала. Предложена е визия за усъвършенстване на управлението на риска при гарантиране сигурността на море (публикации №№ 5.1.23, 5.2.3).

Втората група приноси в научните публикации на доцент д.н. Кирил Колев са свързани с обогатяване на съществуващите знания и доказване с нови средства на съществена нова страна на изучаваните явления. Тук бих посочил приносите в областта на предложените нови подходи в използването на ВМС в условията на асиметрични заплахи, противодействието на пиратската активност и тероризъм, гарантиране сигурността на морските офшорни съоръжения и приложението на сценарийния метод за идентифициране на заплахи за сигурността (публикации №№ 5.1.3, 5.1.7, 5.1.14, 5.1.15, 5.1.20).

Третата група приноси в научните трудове на доцент д.н. Кирил Колев могат да се определят като научноприложни. Тук приносите на кандидата в конкурса са в няколко направления:

- ✓ Предложени са критерии за избор на алтернативи за развитието на Военноморските сили на основата на мисиите и задачите чрез създаване на мултифункционални платформи;
- ✓ Формулирани са критерии за избор на нов противокорабен ракетен комплекс за Военноморските сили;
- ✓ Обосновавани са предложения за оптимизиране на системата за защита на пристанищата и военноморските бази;
- ✓ Предложени са критерии за оценка на оперативния потенциал на съвременните конвенционални подводници в различни форми на оперативна активност в крайбрежната зона;
- ✓ Предложени са способности и критерии за оптимизиране на числеността на екипажа на кораба в зависимост от жизнения цикъл и видовете състояния (мирновременна на подготовка и военновременна на изпълнение на оперативна дейност);
- ✓ Създадена е развърната опозната картина на екологичната обстановка по маршрута на нефтопровода "Бургас - Александруполис" и са изведени препоръки за минимизиране на екологичния риск (публикации №№ 5.1.1, 5.1.2, 5.1.6, 5.1.9, 5.1.10, 5.1.11, 5.1.12, 5.1.13, 5.1.14, 5.1.10, 5.1.17, 5.1.18, 5.2.1).

V. Значимост на приносите в представените публикации на кандидата в конкурса за науката и практиката

Към очертаните до тук постижения на доцент д.н. Кирил Колев в

научнопреподавателската и научноизследователската работа следва да се добави и участието му като член на научни колективи в редица национални и международни проекти, които имат важно значение като за науката, така и за практиката. Сред тях бих откroил следните: 1) Analysis and Estimation of Navigational Risk. Project of Pipeline Burgas – Alexandrupolis, ILF Consult Engineers, 2012; 2) Enhancing Management Capacity of the Maritime Industry Personnel (MAREM), , International Association of Maritime Universities, The Nippon Foundation, 2012; 3) Проект, финансиран от Министерството на отбраната на тема “Защита на пристанища и военноморски бази”; 4) Съвместен проект на ВВМУ “Н. Й. Вапцаров”, Варна и Maritime Universitet, Constanța с международно финансиране за разработване на магистърска програма “Морска сигурност и безопасност”, 2015 г., който е в процес на изпълнение.

Освен това доцент д.н. Кирил Колев участва в редица работни групи за разработване на национални доктринални и концептуални документи в областта на отбраната и въоръжените сили.

Доцент Колев е носител на награда “Варна” за високи успехи в областта на техническите науки (2008 г. и 2012 г.), като член на научен колектив и един път – като индивидуален автор (2013г.)

VI. Оценка в каква степен приносите в представените публикации са дело на кандидата в конкурса

Преобладаващата част от представените за рецензиране 26 публикации или 15 труда са самостоятелни разработки на доцент д.н. Кирил Колев. Други 5 са публикации с един съавтор, а останалите 6 са разработени с двама съавтора.

Приемам разпределението на приносите на кандидата в конкурса както следва: при публикациите с един съавтор по 1/2 за всеки от авторите, а за публикациите с двама съавтора по 1/3 за всеки от съавторите.

Приносът на доцент д.н. Кирил Колев в разработването на колективните монографии, статии и доклади е ясно определен и е безспорен.

VII. Отражение на научните публикации на кандидата в нашата и чуждестранната литература

Научните трудове на доцент д.н. Кирил Колев са сравнително добре познати сред колегите в академичната общност. Те са цитирани многократно, което се вижда от приложения списък на 22 забелязани цитирания на трудовете на кандидата в конкурса, от които 1 цитиране е в чужбина.

VIII. Бележки и препоръки

Нямам конкретни критични бележки към представените за

рецензиране научни трудове на доцент д.н. Кирил Колев. Бих препоръчал на кандидата в конкурса в бъдеще да се насочи към повече публикации в специализирани научни списания на английски език, за да достигнат резултатите от неговите изследвания до максимално широка аудитория.

IX. Лични впечатления и становище на рецензента по останалите страни от дейността на кандидата

Не съм работил съвместно с доцент д.н. Кирил Колев и нямам съвместни публикации с него. Мнението и оценките ми за неговата научнопреподавателска и научноизследователска работа се базират само на анализа на представената за рецензия научна продукция и на приложените документи.

X. Среда за предаване на натрупания опит и знания на по-младите колеги

Доцент д.н. Кирил Колев е създал добра школа. Той е ръководил петима докторанти, двама от които са защитили успешно дисертационните си трудове съответно през 2010 г. и 2014 г. Към педагогическата дейност на доцент д.н. Кирил Колев следва да се добави и научното ръководство на 20 дипломанти за периода 2005 – 2015 г..

XI. Заключение

От анализа на цялостната научнопреподавателска и научноизследователска дейност на доцент д.н. Кирил Колев е видно, че той отговаря напълно на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор” във ВВМУ „Никола Й. Вапцаров”.

Като имам предвид посочените научни и научноприложни приноси на кандидата в конкурса, като и неговата мащабна научнопреподавателска дейност, препоръчвам на членовете на уважаемото научно жури доцент д.н. Кирил Николов Колев да бъде обявен за спечелил конкурса за заемане на академична длъжност „професор” в област на висше образование “Сигурност и отбрана”, професионално направление “Национална сигурност”.

Рецензент:

Капитан I ранг проф. д.н.

Янцислав Янакиев

София,
03.05.2015 г.